

International Science Group

ISG-KONF.COM

VIII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE "PROBLEMS AND TASKS OF MODERNITY
AND APPROACHES TO THEIR SOLUTION"**

Tokyo, Japan

March 02-05

ISBN 978-1-63732-146-1

DOI 10.46299/ISG.2021.I.VIII

PROBLEMS AND TASKS OF MODERNITY AND APPROACHES TO THEIR SOLUTION

Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan
March 02 – 05, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The VIII International Science Conference «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», March 02 – 05, 2021, Tokyo, Japan. 261 p.

ISBN - 978-1-63732-146-1

DOI - 10.46299/ISG.2021.I.VIII

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.

ІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІДЕЙ ОСВІТИ Й ВИХОВАННЯ В ХАРКОВІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Роман Наталя Михайлівна

к.пед.н., доцент

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Питаннями інтеграції національних ідей освіти й виховання, збереження української ідентичності, розвитку та популяризації нематеріальної культурної спадщини активно займалися представники української наукової і творчої інтелігенції й на початку ХХ ст. Відомо, що з 1905 р. Х. Алчевська, Д. Багалій, М. Лободовський, М. Пильчиков, М. Сумцов робили марні спроби заснувати в Харкові товариство «Просвіта». Тільки в 1912 р. видатним харківським просвітникам та громадським діячам нарешті вдалося офіційно зареєструвати «Українське імені Г. Квітки-Основ'яненка літературно-мистецько-етнографічне товариство» [1].

Згодом, 1915 р. при Харківському літературно-художньому етнографічному товаристві ім. Г. Квітки-Основ'яненка був заснований науковий відділ на чолі якого став активний прибічник і пропагандист українських національних ідей Г. Хоткевич. До діяльності наукового відділу долучилися яскраві представники української інтелігенції, педагоги та провідні науковці: Н. Баженов, П. Воронін, М. Данилевський, Я. Довбищенко, С. Дрімцов, К. Жуків, А. Коровайчук, О. Сердюк, А. Яната [2]. У фондах Харківського державного обласного архіву зберігаються протоколи відкритих засідань відділу за квітень – грудень 1915 р., які засвідчують, що вченими порушувалися й аналізувалися питання інтеграції національних ідей освіти й виховання, збереження нематеріальної культурної спадщини українського народу, розвитку етнічних особливостей народної школи, української мови, національної науки і культури в Харкові та на теренах Слобожанщини [2; 3].

Науково-дослідницька робота відділу спрямовувалася на вивчення й пропаганду досягнень українських освітян, учених у різних галузях гуманітарних знань. Для вдосконалення існуючих на той час методів навчання й виховання дітей, розширення арсеналу педагогічних засобів члени товариства намагалися відродити й розвинути традиції національного виховання та народної культури. Керівник відділу Г. Хоткевич також особисто читав публічні лекції, серед них: «Про стан народної освіти і розваги в Галичині», «Слово присвячене пам'яті Б. Грінченка» [1]. В своїх доповідях, він пропагував необхідність інтеграції національних ідей навчання й виховання, наголошував на важливості популяризації історичних та культурних здобутків українського народу через активну просвітницьку та освітню практику.

Члени наукового відділу були одностайними у своїх поглядах щодо парадигми розвитку народної освіти на Слобожанщині. Питанням навчання й виховання дітей в сільському середовищі була присвячена доповідь

Ю. Єрем'євої «Главный тормоз народному просвещению и устройству разумных развлечений в селах Украины» [1], зачитана на відкритому засіданні наукового відділу 29 жовтня 1915 р. Головною ідеєю, яку доповідачка намагалася донести до аудиторії, була організація початкової освіти на селі українською мовою. Вона доводила, що учні не розуміють змісту прочитаного в російських підручниках, а також те, що процес навчання повинен проходити «на понятном для учеников языке». Підвищенню освітнього рівня сільських дітей, на думку Ю. Єрем'євої, сприяло використання в навчальній та просвітницькій роботі підручників і художніх книжок, написаних рідною мовою, розучування й виконання з учнями українських народних пісень [1].

Член відділу А. Яната, виступаючи на з'їзді, влаштованому Харківським товариством розповсюдження грамотності серед народу з доповіддю, тези якої також збереглися серед архівних документів [2], зауважував, що існуючі на той час навчальні заклади затримували поширення освіти серед українських дітей. Він підкреслював: «Совершенно правильную характеристику значения современной школы на Украине дал лучший русский педагог Ушинский, считавший эту школу «бесполезной», ибо малоросияне скоро забывают несколько слов, выученных в школе, а вместе с тем забывают и те понятия, которые были к ним привязаны» [2, с. 91]. А. Яната підтримував необхідність інтеграції національних ідей освіти й виховання та підкреслював, що дітей слід навчати рідною мовою. Викриваючи недоцільність існуючої системи народної освіти на Слобожанщині, він зауважував, що школа сприймалася учнями, як «нечто совершенно им чуждое» [3]. Відсутність взаєморозуміння між учнями і вчителями, які розмовляли в школі російською мовою, приводила до неефективності навчального процесу, гальмувала розвиток народної освіти в цілому.

Актуальність і злободенність тем, високий науковий рівень доповідей привели до того, що популярність відкритих засідань наукового відділу українського товариства ім. Г. Квітки-Основ'яненка невпинно зростала серед харків'ян. За період із 29 квітня до 17 грудня 1915 р. було проведено 20 лекцій [2], у яких провідні українські науковці аналізували існуючий стан і шукали шляхи інтеграції національних ідей освіти й виховання як в навчально-виховний процес, так і в суспільне життя. Гостру дискусію викликала доповідь керівника відділу Г. Хоткевича, в якій він критично й безкомпромісно розкритикував українську інтелігенцію того часу, зосередивши увагу на суто негативних рисах, які гальмували процес розвитку української школи, науки і культури в цілому. Головними вадами окремих представників національної наукової та культурної еліти він визнав: сварливість, дріб'язковість, «тяготение к тепленьким местам», «ренегатство, носящее исторически зятяжной характер, благодаря которому украинская интеллигенция не имела своей широко представленной репрезентации в мире», відсутність палкої любові до свого рідного, схильність втрачати чемність і порядність при наявності влади над іншими [2, с. 5]. Недоліки національної освіти й виховання, що існували в Харкові на початку ХХ ст., педагог підпорядкував процесам історичного розвитку країни і, навіть,

зробив спроби простежити причини та визначити сутність таких негативних наслідків.

Із протоколів відкритих засідань науково-літературного товариства відомо, що в ході наукової дискусії науковці й слухачі підтвердили наведені аргументи та відверто засудили презирливе ставлення багатьох освічених представників української інтелігенції до питань збереження й розвитку національної культури та освіти, підкреслили своє критичне ставлення до цілеспрямованої русифікації суспільства й зневажливе ставлення до рідної мови [1]. Розгляд представлених аргументів та висновків довів, що причиною тенденцій русифікації в освіті й вихованні в Харкові була «міжкультурність», нехтування віковими традиціями української народної педагогіки, відсутність національного виховання в родині, недостатня кількість українських абеток та книжок. Тим не менш, намагаючись інтегрувати національні ідеї освіти й виховання на початку ХХ ст., науковці з оптимізмом дивилися в майбутнє і вірили в збереження етнокультурного феномену та національної спадкоємності українців. Сам Г. Хоткевич з цього приводу наголошував: «Растет новая украинская интеллигенция из самой народной среды, которая создаст свою культуру и все, что будет ею сделано, будет иметь индивидуальный отпечаток, а не копирование или подражание кому-либо, и в этом залог принятия ее творчества в сокровищницу общечеловеческой культуры» [2, с. 8].

Аналіз шляхів інтеграції національних ідей освіти й виховання в Харкові на початку ХХ ст. показав, що вони ґрунтувалися на педагогічних принципах та наукових положеннях, які зберегли свою актуальність й нині. Виховання і становлення дитини в рідному соціокультурному й мовному середовищі є важливою складовою на шляху збереження національної ідентичності та виховання успішної особистості. Враховуючи парадигми розвитку сучасної традиційної культури та національного виховання за умов глобалізації й соціальних трансформацій, впровадження таких ідей є перспективним і важливим напрямом в сучасній педагогічній науці.

Список літератури

1. Роман Н.М. Формування музичної культури молоді в творчій і педагогічній діяльності Г. Хоткевича на Слобожанщині. Дис. на зд. наук. ст. канд. пед. наук. – Харків, 2000. – 212 с.
2. Харківський державний обласний архів. Ф. 488, оп. 1, од. зб. 1. Протоколи відкритих засідань науково-літературного товариства ім. Гр. Квітки-Основ'яненка. 1915. – 50 арк.
3. Харківський державний обласний архів. Ф. 200, оп. 1, од. зб. 446. Списки тем, тези доповідей. Г. Хоткевич «Опыт разумных развлечений в Галиции и его указания для нас» 1915. – 138 л.

PROBLEMS AND TASKS OF MODERNITY AND APPROACHES TO THEIR SOLUTION

Scientific publications

Materials of the VIII – the International Science Conference «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», Tokyo, Japan. 261 p.

(March 02 – 05, 2021)

UDC 01.1

ISBN – 978-1-63732-146-1

DOI - 10.46299/ISG.2021.I.VIII

Text Copyright © 2021 by the International Science Group(isg-konf.com).

Illustrations © 2021 by the International Science Group.

Cover design: International Science Group(isg-konf.com)©

Cover art: International Science Group(isg-konf.com)©

All rights reserved. Printed in the United States of America.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Liubych V., Stratutsa Y.

The importance of triticales in the production of groats // Problems and tasks of modernity and approaches to their solution. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference. Tokyo, Japan 2021. Pp. 11-13.

URL: <https://isg-konf.com>.